

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Кіровоградської обласної військової адміністрації
Олександрійський педагогічний фаховий коледж
імені В.О. Сухомлинського

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням педагогічної ради
Протокол від __ серпня 20__ року №__

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ (загальна, вікова, педагогічна) (назва навчальної дисципліни)

ОК 16 за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта

2022-2023 н.р.

УКЛАДАЧ :

Світлана Кузьменко – викладач вищої кваліфікаційної категорії Олександрійського педагогічного фахового коледжу імені В.О.Сухомлинського

СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії викладачів психолого-педагогічних дисциплін та методик навчання

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Голова циклової комісії _____ О.О.Бикова
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПОГОДЖЕНО

на засіданні методичної ради

Протокол від __ серпня 202__ року № __

Голова _____ Літта МАКСІМОВА

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма освітнього компоненту «Психологія (загальна, вікова, педагогічна)» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна та робоча програми укладено відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про освіту», Стандарту фахової передвищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта\Педагогіка освітньо-професійного ступеня «фахового молодшого бакалавра», навчального плану Олександрійського педагогічного фахового коледжу імені В.О.Сухомлинського спеціальності 013 Початкова освіта.

Курс «Психологія (загальна, вікова, педагогічна)» побудований з урахуванням тенденцій сучасного розвитку педагогічної теорії і практики, його концептуальні положення є актуальними для педагогічних фахових закладів.

Загальний обсяг програми 23 сторінки.

II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань , напрямок підготовки , освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5 (на основі БЗСО)	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Модулів – 6		
Змістовних модулів – 6 Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат (доповідь)	Спеціальність 013 Початкова освіта	Рік підготовки :
		2-й , 3-й
Загальна кількість – 135		Семестр
		IV, V, VI
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 індивідуальної та самостійної роботи студента – 1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	86 год.
		Семінарські
		14 год.
		Практичні
		6 год.
		Лабораторні
		4
		Самостійна робота
		25 год.
		Індивідуальні завдання :
		Вид контролю :
		VI семестр – екзамен

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 110/25

ІІІ. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ (ЗАГАЛЬНА, ВІКОВА, ПЕДАГОГІЧНА)», КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета курсу «Психологія (загальна, вікова, педагогічна)» спрямована на ознайомлення студентів з основами теоретичних положень загальної психології, вироблення системи психологічних знань, потреби і вміння свідомо орієнтуватися в особистій психічній діяльності з метою її вдосконалення та професійного спрямування, для формування вмінь застосовувати набуті знання у своїй професійній діяльності.

Особливістю курсу загальної психології є орієнтація на пізнання студентами закономірностей психічних явищ, оволодіння основними психологічними поняттями, певними методиками з метою формування у них потреб та вмінь пізнавати та адекватно оцінювати свої можливості.

Курс вікової та педагогічної психології орієнтує майбутнього спеціаліста на сучасні дослідження в галузі цих наук з питань навчання та формування особистості дитини, врахування новоутворень, що пов'язані з віковими та індивідуальними особливостями психічного розвитку дитини.

В програмі звертається увага на збагачення психологічного словника майбутнього вчителя, до кожної теми додається перелік ключових понять, якими повинен оволодіти студент.

Програмою відведене години на практичний цикл занять з метою формування у студентів професійних знань, вмінь, навичок для практичного оволодіння ними певним запасом наукових методів, вміння розробляти, проводити дослідження, аналізувати отримані дані. Включені в зміст програми практичні заняття мають навчити студентів вибору варіантів вивчення особистості, доцільних в тих чи інших життєвих ситуаціях.

Розділи програми націлені на створення у студентів цілісного уявлення про предмет психології, діяльності особистості.

Завдання курсу психології :

- Ознайомлення студентів з основними теоретичними положеннями психології, вироблення системи психологічних знань.
- Збагачення словника майбутнього спеціаліста новими поняттями.
- Формування вміння прогнозувати і планувати конструктивну педагогічну взаємодію з врахуванням соціальної ситуації розвитку окремих дітей та мікроклімату колективу, забезпечення м'яких корегуючих впливів щодо окремих напрямів становлення особистості.
- Працювати над становленням наукового світогляду майбутнього вчителя.

- Формувати комплекс професійно-значущих індивідуально-психологічних якостей.
- Практично оволодівати мінімумом наукових методів, розробляти, проводити дослідження, аналізувати отримані дані, робити психологічні висновки, працювати над створенням умов для підвищення самоосвіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

знати: закономірності психічних явищ, зміст і сутність основних психічних понять, методики дослідження психіки людини, що формує у них потреби та вміння пізнавати та адекватно оцінювати свої можливості;

вміння: використовувати досягнення психологічної науки при тлумаченні психічних явищ людини; практично застосовувати методи психологічного дослідження особистості дорослої людини та дітей різного віку; складати практичні рекомендації за результатами психологічного дослідження.

Міждисциплінарні зв'язки з педагогікою, соціологією, філософією, віковою фізіологією, історією, логікою, етикою, фахові методики напряму «Початкова освіта».

Система оцінювання результатів формується на позитивному ставленні до кожного здобувача освіти. Оцінюється не рівень недоліків та прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень. Тому критерієм перевірки та оцінювання результатів здобуття освіти є динаміка особистісного розвитку здобувача освіти та його ставлення до опанування предмету. Ступінь опанування теоретичних знань здобувачів освіти передбачає використання форм контрольних заходів, на основі критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, через:

- письмова робота (відповіді на запитання лекційного курсу);
- тестування знань студентів з певного розділу;
- фронтальне, індивідуальне усне опитування;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, з презентацією, портфоліо, участь у дискусії, диспуті);
- підготовка рефератів-презентацій;
- індивідуальні практичні завдання;
- підсумковий тестовий контроль.

Для гнучкого забезпечення реалізації змісту програми дисципліни, поточної корекційної роботи передбачені засоби діагностики успішності навчання:

- виступ з основного питання;
- доповнення, запитання до виступаючого;
- письмова робота (відповіді на запитання лекційного курсу);
- тестування знань студентів з певного розділу;
- усне опитування;
- виступ на семінарських заняттях (з реферату, участь у дискусії);
- підготовка рефератів-презентацій.

До основних видів оцінювання належать: поточне і підсумкове (семестрове, річне, комплексний кваліфікаційний іспит). Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності здобувачів освіти є: самооцінка, оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями системи балів при нарахуванні стипендії.

Передбачені форми контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем фахової передвищої освіти результатів навчання для окремого компонента.

Для опанування теоретичного та практичного змісту дисципліни створені відповідні умови:

- наявність наукової, методичної, практичної літературних джерел та періодичних видань в бібліотеці та читальному залі коледжу;
- зміст компонентів програми дисципліни зосереджено на електронних носіях в бібліотеці та читальному залі;
- зосередженість нормативно-правової бази методичного кабінету коледжу передбачають безперервність і наступність у єдиній системі освіти між усіма ланками, та визнають необхідну роль дошкільної освіти, як обов'язкової первинної складової та необхідність створення належних умов для здобуття освітніх послуг в галузі Освіта\Педагогіка, що надає можливість задовольнити професійні потреби та інтереси учасників освітнього процесу щодо зміни світоглядних позицій, творчого переосмислення цілей, структури, змісту, процесуальності та зміщення акцентів на створення умов для поступального, повноцінного, освітнього простору фахового молодшого бакалавра в цілому;
- поєднання очного та дистанційного навчання через освітні додатки

Google Classroom, ZOOM, результати якого мають відображені в журналі навчальних занять, залікових книжках, індивідуальному плані здобувача освіти, семестрових відомостях, у відомостях, електронних онлайн-таблицях моніторингу щодо організації освітнього процесу в дистанційній формі навчання.

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я учасників освітнього процесу через своєчасне проведення навчань з техніки безпеки та охорони праці, визначені алгоритм переміщення учасників в екстремальних ситуаціях, алгоритм переміщення здобувачів освіти під час небезпечних епідеміологічних станів та комплекс обов'язкових правил для всіх учасників освітнього процесу (дотримання дистанцій під час навчання і під час переміщення, антисептичні засоби, рукавички, медичні маски), в навчальних приміщеннях зосереджено куточки з охорони праці та безпеки життєдіяльності з відповідними інструкціями, особливої уваги надається правилам здійснення освітнього процесу під час воєнного стану (правил поведінки під час повітряних тривог, правил поведінки в бомбосховищі).

Успішне опанування змісту дисципліни забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів освіти, через надання індивідуальних консультацій, проведення тренінгів, зустрічей, ігрових вправ, ділових ігор, портфоліо.

Для осіб з особливими освітніми потребами створені всі умови згідно індивідуальної корекційно-розвивальної програми для здобувачів фахової передвищої освіти.

ПЕРЕЛІК І СУТНІСТЬ СФОРМОВАНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі.
Загальні компетентності	ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
Спеціальні компетентності	СК1 Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти. СК2 Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі, у тому числі й з особами з особливими освітніми потребами. СК3 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі. СК4 Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі. СК5 Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня, у тому числі й осіб з особливими освітніми потребами.

	СК6 Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими. СК7 Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів, у тому числі й осіб з особливими освітніми потребами. СК10 Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. СК11 Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами. СК12 Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища. СК13 Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами. СК14 Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.
--	---

Програмні результати навчання

	РН2 Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі. РН3 Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя. РН4 Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра, у тому числі й осіб з особливими освітніми потребами. РН5 Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів, у тому числі й осіб з особливими освітніми потребами. РН8 Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі, у тому числі й осіб з особливими освітніми потребами. РН9 Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства. РН10 Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.
--	---

	RH11 Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу. RH12 Складати індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації. RH13 Створювати здоров'язберезувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів. RH14 Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів, у тому числі й осіб з особливими освітніми потребами. RH15 Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.
--	--

Програма навчальної дисципліни
Змістовний модуль 1. Основи загальної психології

- Предмет психології, її завдання.
- Методи психологічних досліджень.
- Мозок і психіка.
- Розвиток психіки і свідомості.
- Загальне поняття про особистість.
- Загальне поняття про діяльність.
- Увага.

Змістовний модуль 2. Пізнавальна сфера особистості

- Відчуття.
- Сприймання.
- Пам'ять.
- Мислення.
- Мова.
- Уява.

Змістовний модуль 3. Емоційно-вольова сфера особистості

- Емоції та почуття.
- Воля.

Змістовний модуль 4. Індивідуальні особливості особистості

- Темперамент.
- Характер.
- Здібності.

Змістовний модуль 5. Вікова психологія

- Предмет вікової психології. Проблеми психологічного розвитку дитини.
- Психологія періоду немовлят та раннього віку.
- Психологія розвитку дитини дошкільного віку.
- Психологія готовності дитини до навчання в школі.
- Психологія молодшого школяра.
- Психологія підлітка.
- Психологія ранньої юності.

Змістовний модуль 6. Педагогічна психологія

- Основи психології навчання.
- Основи психології виховання.
- Психологія вчителя.

**IV. РОЗПОДІЛ ТЕМ І НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА КУРСАМИ ТА
СЕМЕСТРАМИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ»**

№ п/п	Шифр блоків та назва змістовного модуля (назва розділів і тем)	Кількість годин					
		Вс ьо го	Л ек ці й ні	П ра кт и ч ні	Л аб ор ат ор ні	С ем ін ар ські	С а м ос ті й на ро бо та
1	Психологія як наука, її завдання	3	2				1
	Методи психологічних досліджень	5	2			2	1
	Мозок і психіка	1					1
	Розвиток психіки і свідомості	3	2				1
	Загальне поняття про особистість	10	6			2	2
	Загальне поняття про діяльність	2	2				
	Увага	5	2	2			1
2.	Відчуття	4	4				
	Сприймання	2	2				
	Пам'ять	5	4				1
	Мислення	8	4		2		2
	Мова	5	2			2	1
	Уява	4	2	2			
3.	Емоції та почуття	5	2	2			1
	Воля	5	2	2			1
4.	Темперамент	5	2	2			1
	Характер	5	2	2			1
	Здібності	5	2	2			1
5.	Предмет вікової психології. Проблеми психічного розвитку дитини	6	6				
	Психологія періоду немовлят та раннього віку	3	2				1
	Психологія розвитку дитини дошкільного віку	3	2				1
	Психологія готовності дитини до школи	3	2				1
	Психологія молодшого школяра	11	6	2			3
	Психологія підлітка	8	4	2			2
	Психологія ранньої юності	4	4				
6.	Основи психології навчання	4	4				
	Основи психології виховання	7	4	2			1

	Психологія вчителя	4	4				
	Всього	135	82	20	2	6	25

V. ЗМІСТ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

	Назви розділів, тем, шифри блоків	Вс ьо го ди н	Ауд ито рні	Л е к ці й ні	П р а к т и ч ні , л а б о р а т о р ні	С е м ін а р и	К о н т. р. з а х о д и	С а м о с т і й н а р о б о т а	Вид навчал ьних занять	Форми конт
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Модуль I IV семестр ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ Психологія як наука та її завдання Предмет психології. Галузі психологічної науки. Зв'язок психології з іншими науками. Загальне поняття про психіку. Зміст психічного життя: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Наукове розуміння психіки як відображення навколишньої дійсності. Суб'єктивний характер відображення.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитуван
2.	Методи психологічних досліджень Поняття про наукові методи вивчення психіки людини. Характеристика наукових методів психологічних досліджень: спостереження, експерименту. Кількісна та якісна обробка одержаних даних.	3	2	2				1	Лекція	Письмови залік
3.	Характеристика наукових методів психологічних досліджень: тестування, вивчення продуктів діяльності, бесіди, самоспостереження.	2	2	2					Лекція	Тестування

	Мозок і психіка Мозок як органі психіки. Загальне поняття про будову нервової системи. Кора великих півкуль головного мозку та її роль. Нервові процеси в корі великих півкуль головного мозку. Види гальмування. Рефлекторна діяльність мозку. Системність в роботі мозку. Поняття про 1-шу і 2-гу сигнальні системи.	1						1	Самостійна робота	Опорний конспект
4	Розвиток психіки і свідомості Історичний розвиток психіки. Форми розвитку психіки. Психіка і свідомість. Суспільно-історичний характер свідомості. Структура свідомості. Єдність свідомого і несвідомого у психіці людини.	3	2	2				1	Лекція	Письмово опитування
5	Загальне поняття про особистість Психологічна характеристика особистості. Поняття: індивід, особистість, індивідуальність. Народження особистості. Характеристика особливостей особистості (активність, стійкість, динамічність, соціальна роль, життєва позиція).	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування міні-твір «Уявлення про яскраву особистість»
6.	Відносна стійкість властивостей особистості (потреби, переконання, інтереси, ідеали, світогляд). Структура особистості.	2	2	2					Лекція	Тестування
7	Самосвідомість та форми її виявлення. Формування особистості. Фактори формування особистості у вітчизняній психології.	3	2	2				1	Лекція	Розв'язок психологічних задач

8	Поняття про групи. Види груп Структура міжособистісних відносин в групах та колективах. Колектив та особистість. Статус людини в групі. Лідерство в групі. Референтна група.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування, скласти порівняльну характеристику і теорії
9	Загальне поняття про діяльність Поняття про діяльність. Структура діяльності. Психологічна будова діяльності людини. Принцип єдності свідомості і діяльності. Поняття про вміння, навички, звички. Процес утворення вмінь та навичок. Виховання позитивних звичок.	2	2	2					Лекція	Усне опитування. Визначити структурні компоненти діяльності вчителя психолога, скласти сценарію с
10	Характеристика видів діяльності людини. Особливості оволодіння діяльністю. Індивідуальний стиль діяльності.	3	2	2				1	Лекція	Опорні конспекти
11	Увага Поняття про увагу та її фізіологічні основи. Значення уваги в життя та діяльності людини. Види уваги (мимовільна, довільна, післядовільна). Властивості уваги. Причини нестійкості уваги. Неуважність, її види. Увага та особистість.	2	2	2					Лекція	Розв'язання психологічних задач
12	Лабораторне заняття №1 з теми: «Увага»	2	2		2				Лабораторне заняття	Звіт про виконання роботи
13	Модуль II Пізнавальна сфера особистості. Відчуття Поняття про відчуття. Фізіологічні основи відчуттів. Види відчуттів. Загальні властивості відчуттів. Індивідуальні особливості відчуттів.	2	2	2					Лекція	Усне опитування

14	Чуттєвість та її види. Пороги чуттєвості. Поняття про адептацію. Компенсаторні можливості відчуттів. Значення відчуттів у пізнавальній діяльності людини.	2	2	2					Лекція	Письмово опитування
15	Сприймання Поняття про сприймання. Фізіологічні основи сприймань. Залежність сприймань від характеру діяльності. Види сприймань.	2	2	2					Лекція	Порівняльний аналіз психічних процесів
16	Властивості сприймань. Індивідуальні особливості сприймань. Поняття про перцепцію та аперцепцію. Перцептивні дії.	2	2	2					Лекція	Усне опитування
17	Пам'ять Поняття про пам'ять. Фізіологічні основи пам'яті. Роль пам'яті в психічному житті людини. Види пам'яті, їх взаємозв'язок.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування
18	Процеси пам'яті. Уявлення пам'яті. Поняття про асоціації та її види. Забування та боротьба з ним. Індивідуальні особливості пам'яті.	2	2	2					Лекція	Аналіз мнемонічних прийомів запам'ятовування у молоді школярі
19	Мислення Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності. Фізіологічні основи мислення. Види мислення та їх взаємозв'язок. Процеси (операції) мислення.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування
20	Форми мислення. Проблемні ситуації, рішення мислительних задач. Якості розуму. Індивідуальні особливості мислення.	2	2	2					Лекція	Аналіз результатів експериментальних досліджень мислення
21	Мова Поняття про мову та її види. Функції мови. Єдність мислення та мови. Знакова функція свідомості.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування Аналіз засвоєної мовної виразності
	Всього	53	42	40	2			11		

	V семестр Уява Поняття про уяву. Значення уяви в житті людини, в професійній майстерності педагога. Види уяви. Мрія як особливий вид уяви. Якості уяви. Засоби створення образів уяви. Уява та особистість.	2	2	2					Лекція	Усне опитування Міні твір «творчі пла
2.	Практичне заняття № 1 з теми «Уява»	2	2		2				Практ. заняття	Письмовий звіт
3.	Емоційно-вольова сфера особистості. Емоції та почуття Поняття про емоції та почуття. Значення емоцій та почуттів в житті людини. Особливості емоцій та почуттів. Динаміка розвитку почуттів. Характеристика базових емоцій. Види емоцій та почуттів. Види вищих почуттів: моральні, естетичні, інтелектуальні. Форми переживання почуттів: чуттєвий тон, стрес, афект, пристрасть, настрої, фрустрація.	2	2	2					Лекція	Усне опитування Аналіз спостережень форм переживання почуттів молодших школярів
4.	Семінарське заняття №1 з теми «Емоції і почуття»	3	2	2				1	Семінарське заняття	Доповідь реферат
5.	Воля Поняття про волю. Значення волі в житті та діяльності людини. Вольове зусилля. Довільні та мимовільні дії. Мотивація вольових дій. Структура вольової дії. Вольові якості особистості.	2	2	2					Лекція	Усне опитування Аналіз творч. живопису
6.	Семінарське заняття № 2 з теми «Воля»	3	2	2				1	Семінарське заняття	Доповідь реферат

7.	Індивідуальні особливості особистості Темперамент Поняття про темперамент. Історія досліджень темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Психологічна характеристика типів темпераменту. Коло психічних якостей, що визначають темперамент. Співвідношення типів темпераменту.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування рішень психологічних задач
8.	Лабораторне заняття № 2 з теми «Темперамент»	3	2		2			1	Лабораторне заняття	Письмовий про виконання роботи
9.	Характер Поняття про характер. Фізіологічні основи характеру. Риси характеру та їх характеристика. Національні риси характеру. Структура характеру. Характер і самовиховання.	2	2	2					Лекція	Аналіз творчості живописця спостереження підпрактика «Риси характеру»
10.	Семінарське заняття № 3 з теми «Характер»	3	2			2		1	Семінарське заняття	Доповідь реферат
11.	Здібності. Поняття про здібності. Задатки як передумова розвитку здібностей. Зв'язок здібностей з інтересами і нахилами. Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Умови формування здібностей.	2	2	2					Лекція	Усне опитування психологічного аналізу зразка дитячої творчості
12.	Семінарське заняття № 4 з теми «Здібності»	3	2			2		1	Семінарське заняття	Доповідь реферат
13.	Модуль V ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ Предмет вікової психології Проблема психологічного розвитку дитини. Завдання та проблеми вікової психології. Зв'язок вікової психології з іншими науками. Особливості використання методів вивчення психіки у віковій психології. Характеристика методів	2	2	2					Лекція	Складання аналізу схеми зв'язку вікової психології з іншими науками

	вивчення психіки дитини. принципи вивчення психіки дитини.									
14.	Поняття про розвиток та його характеристики Нерівномірність психічного розвитку. Фактори та рушійні сили розвитку. Середовище як джерело та умова психічного розвитку дитини.	2	2	2					Лекція	Усне опитуван
15.	Поняття віку. Критерії вікової періодизації Поняття провідного виду діяльності. Вікові та індивідуальні особливості.	2	2	2					Лекція	Усне опитуван
16.	Психологія періоду немовлят та раннього віку Головні лінії психічного розвитку дитини від народження до 3-х років. Вроджені особливості та дозрівання нервової системи дитини в перші роки життя. Соціальна ситуація розвитку ново народжуваного, немовляти та дитини раннього віку. Передумови розвитку особистості в віці немовляти та ранньому дитинстві. Значення емоційного спілкування та предметної діяльності для психічного розвитку дитини. криза 1-го року життя. Криза 3-х років. Новоутворення, пов'язані з періодом кризи. Головні досягнення в розвитку дитини до 3-х років.	2	2	2					Лекція	Усне опитуван рішення психологіч ситуації
	Всього :	38	32	20	4	8		6		
1.	VI семестр Психологія розвитку дитини дошкільного віку Особливості розвитку дитини дошкільного віку. Гра як провідний вид діяльності та особливості її розвитку. Значення гри та продуктивних видів діяльності в психічному розвитку дитини. особливості формування дитячої особистості. Особливості формування самооцінки та самосвідомості дитини. Значення емоційної сфери та розвиток вищих почуттів. Розвиток довільної поведінки. Головні новоутворення в дошкільному віці.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитуван

2.	Психологія готовності дитини до навчання в школі Поняття готовності дитини до школи та обґрунтування її необхідності. Характеристика основних компонентів психологічної готовності дитини до шкільного навчання. Формування внутрішньої позиції школяра. Зміст кризи 6 – 7 років. Особливості навчання і розвитку 6-річних дітей.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування психологічний аналіз матеріалів спостережень педпрактики продуктивна діяльність 6-річків
3.	Психологія молодшого школяра Анатомо-фізіологічні особливості молодшого школяра. Зміна соціальної ситуації розвитку в зв'язку з переходом дитини до школи. Розвиток пізнавальних процесів. Психічні новоутворення молодшого школяра.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування
4.	Формування особистості молодшого школяра. Засвоєння моральних норм та правил поведінки, формування почуттів, волі, характеру. Розвиток самооцінки та внутрішньої саморегуляції. Інтереси, здібності і шляхи їх розвитку у молодших школярів. Дружба та товаришування, взаємовідносини з дорослими та однолітками. Роль ігрової та трудової діяльності у формуванні особистості молодшого школяра.	2	2	2					Лекція	Усне опитування
5.	Семінарське заняття № 5 з теми «Психологія молодшого школяра»	3	2			2		1	Семінарське заняття	Доповідь, реферат
6.	Практичне заняття №2 «Психологія молодшого школяра»	2	2		2					Розв'язок психологічних задач, складання психологічних рекомендацій

7.	Психологія підлітка Анатомо-фізіологічна перебудова організму підлітка та її відображення в психологічних особливостях віку. Особливості розвитку психічних процесів та перебудова навчальної діяльності. Новоутворення у пізнавальній сфері підлітка: оволодіння навчальними прийомами розумової діяльності, підвищення рівня самостійності в навчанні.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування, взяти інтерв'ю на підпрак «Колективізм» моєму життє
8.	Соціальна ситуація розвитку Зміни у характері взаємин підлітка з дорослими. Група одноліток як фактор соціалізації підлітка з дорослими. Група одноліток як фактор соціалізації підлітка. Новоутворення в особистій сфері: розвиток самоосвіти та самооцінки, потреба у самоствердженні. Розвиток ідеалів, інтересів, переконань.	2	2	2					Лекція	Усне опитування, психологічний аналіз спостережень, підпрактика, „Індивідуалізація підлітка“
9.	Семінарське заняття №6 Психологія підлітка	3	2			2		1	Семінарське заняття	Аналіз результатів спостережень педагогічної практики на тему «Психологія підлітка»
10.	Психологія ранньої юності. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку в ранньому юнацькому віці. Соціальна ситуація розвитку. Навчально-продуктивна діяльність як провідна в ранньому юнацькому віці. Особливості навчальної діяльності, формування індивідуального стилю пізнавальної діяльності.	3	2	2				1	Лекція	Усне опитування, аналіз результатів самоспостереження „Мій індивідуальний стиль навчання“

11.	Потреба в професійному самовизначення та виборі життєвого шляху. Особливості особистості старшого школяра та роль суспільно-корисної праці в її формування. Самовиховання в юнацькому віці та шляхи керівництва ним.	2	2	2					Лекція	Усне опитування захист власних програм самовиховання.
12.	Модуль VI ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ Основи психології навчання Завдання психології навчання. Моделі навчання: кому нікативна, операційна, розвиваюча. Фактори, що забезпечують успіх навчання: забезпечення інтересу, підвищення пізнавальної активності, організація уваги, самостійна робота.	2	2	2					Лекція	Усне опитування психологічний аналіз спостереження педпрактики
13.	Поняття учіння та навчання як шляхів засвоєння дітьми соціального досвіду. Вміння вчитись як інтегральна якість: пізнавальні потреби, інтелектуальні якості, здібності, вміння контролювати і оцінювати. Розвиваюче навчання, програмоване навчання, діалогічне спілкування, індивідуалізація навчання.	2	2	2					Лекція	Усне опитування розв'язання психологічних задач.
14.	Основи психології виховання Завдання психології виховання. Управління вихованням (зовнішнє, внутрішнє). Психологічний аналіз окремих методів виховання (навіювання, заохочення, покарання, переконування).	2	2	2					Лекція	Усне опитування аналіз спостереження педпрактики
15.	Критерії та показники моральної вихованості дитини. Виховання вікових та індивідуальних особливостей у виховному процесі, вікова динаміка розвитку властивостей особистості. Роль спілкування і діалогу у виховання дітей.	2	2	2					Лекція	міні-дискусія «Мистецтво спілкування з дітьми»

16.	Практичне заняття № 3 «Дослідження критеріїв та показників моральної вихованості дитини»	3	2		2			1	Практичне заняття	Розв'язок психологічних задач
17.	Психологія вчителя Психологічна структура діяльності вчителя та критерії ефективності оцінки діяльності. Риси особистості кращого вчителя. Педагогічні здібності та їх структура. Формування та розвиток педагогічних здібностей.	2	2	2					Лекція	Усне опитування
18.	Семінарське заняття №7 Вплив особистості вчителя на формування особистості учнів. Педагогічне спілкування та вимоги до нього.	2	2	2		2			Семінарське заняття	Доповідь, реферат
	Всього :	44	36	26	4	6		8		
	Загальна кількість	135	110	86	10	14		25		

15. Список використаних джерел :

1. Варій М.Й. Психологія: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.
2. Винославська О.В., Бреусенко – Кузнецов О.А, Зливков В.Л. та інші. Психологія : Навч. посібник. К.: фірма «ІНКОС», 2005.
3. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навчальний посібник. – К., 2004. – 304 с.
4. Дубравська Д.М. Основи психології: Навч. посібник. Львів: Світ, 2001.
5. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія : схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібник К.: Ельга, Ніка – Центр, 2005.
6. Лозниця М.В. Педагогіка та психологія. – К.: Екс.Об., 1999.
7. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К., 2004. – 487 с.
8. Максименко С.Д. Загальна психологія. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.
9. Москалець В.П. Психологія особистості. Київ.: Центр учбової літератури, 2013.
10. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. – К., 2000.
11. Психологічна енциклопедія/ О.М. Степанов. – К.: «Академівидав», 2006. – 424 с.
12. Психологія: Навчальний посібник/ за ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: „Либідь”, 2001 – 558 с.
13. Психологія: Навчальний посібник/ О.В.Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнецов, В.Л.Зливков. – К: „ІНКОС”, 2005. – 352 с.
14. Русинка І.І. Психологія : Навч. посібник К.: Знання, 2007.
15. Савчин М.В. Загальна психологія. Частина 1. Нвч. пос. Дрогобич. 2009.- 372 с.
16. Цимбалюк І.М. Психологія: Навчальний посібник. – К., 2004 – 216 с.
17. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. К., 2004. – 304 с.

0. Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки БДПУ:
2. Медіатека ІФСК:
3. www.library.edu-ua.net.
4. www.conf.vstu.edu.ua/humed/2006.
5. www.visnyk.iatp.org.ua.
6. www.eidos.ru/journal/2000.
7. www.eidos.ru/journal/2002.
8. www.ioso.ru.
9. <http://www.portal-slovo.ru>.
10. www.iro.yar.ru.
11. www.ssa-rss.ru.
12. www.gimnaz.armavir.ru
13. <http://www.pdkintl.org/kappan/k0206sti.htm>
14. <http://www.disabilitystudies.ca>
15. <http://www.ussf.kiev.ua>
16. 3. www.canada-ukraine.org
17. <http://canada-ukraine.org/Articles.htm>

16. Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен